

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5.50
na mesec 2—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izkušnja vseh naših avtorjev in prevajalcev.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vln., za dvakrat po 12 vln., za trikrat ali večkrat po 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnice, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredovanje slovenskega jezika 10 vlnarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilne naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6.50	četrt leta 6—
na mesec 2.30	na mesec 2—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Someščanje! Volilci!

Ošabna klerikalna večina računa, da kar naenkrat tudi čez belo Ljubljano leže črna tema. Toda zmotila se je! Prezrla je, da še stojite na braniku Vi, zavedni meščanje ljubljanski, ki nikakor ne boste dopustili, da bi Ljubljana, to ognjišče našega narodnega gibanja, izgubila svoj narodni in napredni značaj. Someščanje! Zopet stojimo pred dopolnilnimi volitvami za občinski svet. Ne dajte se motiti po baharijah in praznih obljubah klerikalne stranke! Stopite mnogoštevilno na volišče ter oddajte svoje glasove narodno-naprednim kandidatom, ki so sposobni voditi upravo našega mesta in so to — razen enega — z dosedanjim svojim sodelovanjem v občinskem svetu že sijajno dokazali.

Nemci nas zavidajo, da je vzrasla moderna Ljubljana, ki je lepša, kot so njihova velika provincijalna mesta; Slovenci pa, ki se še količkaj zavedajo svoje narodnosti, vsi brez izjeme s ponosom gledajo na svojo stolico. Posebno ponosni ste na to lahko Vi, someščanje; saj so možje, katerim zaupate že leta mestno gospodarstvo, **Vaši izvoljenci, današnja Ljubljana je prizadevanje Vaše stranke, delo Vaših mož.**

Napredni volilci so doslej odločali o usodi bele Ljubljane. Tako bodi tudi v bodoče!

Naši kandidatje so:

V I. volilnem razredu, ki voli dne 22. aprila:

Josip Lenče,

hišni posestnik in veletržec.

Ilija Predovič,

hišni posestnik in veletržec.

dr. Karel Triller,

odvetnik in hišni posestnik.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekarnar, hišni posestnik in predsednik Mestne hranilnice.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1910.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Belokranjska železnica.

V včerajšnji seji je poslanska zbornica nadaljevala razpravo o predlogu jugoslovanskih poslancev Vukovića, Hribarja in tovarišev glede dalmatinskih in glede belokranjske železnice.

Končno je javnost, zlasti kranjci, izvedela kako načelno stališče vzema vlada glede belokranjske železnice in koliko je resnice na tistih vznemirljivih vesteh, ki se zdaj in zdaj razširjajo.

V imenu vlade je železniški minister Wrba poudarjal izredno

važnost dalmatinske in belokranjske železnice, tako s stališča interesov Cislitvanske, kakor s stališča skupnih državnih interesov, namreč državne obrambe.

Izjavil je dalje, da je neodložljiva dolžnost državne uprave storiti vse, kar je v njenih močeh, da se te železnice zgradi.

Kar se tiče železnice na cislitvanskem ozemlju, je minister povedal, da so predela za progo Knin-Pribudic docela izvršena, za kranj. progo iz Novega mesta do Metlike pa se začne takoj z izdelovanjem detajlnih projektov in sicer se izpelje ta proga čez Črnomelj.

Toliko časa sporno vprašanje, kje naj se izpelje belokranjska železnica, je torej rešeno v tem smislu, da pojde belokranjska železnica iz Novega mesta na Črnomelj, in od tod v Metliko.

Končno je minister tudi povedal, kar je z ozirom na omahovanje in odlašanje ogrske vlade glede zgradbe dotične železniške zveze od Karlovca do Metlike posebno važno, da bo namreč cislitvanska vlada zgradila železnico Novo mesto-Črnomelj-Metlika ne glede na to, če bo zveza od Metlike do Karlovca pravočasno zgrajena ali ne.

Sedaj smo pač na jasnem. Belo-

kranjska železnica se začne graditi čim bodo izgotovljeni detajlni projekti.

Kam veslamo?

Na Dunaju, 19. aprila.

Upor poljskega kluba proti ministrstvu barona Bienenrtha ni samo upor zoper finančno upravo te vlade in njena politična stremeljenja. Kdor pogleda globlje, spozna, da je to do neke meje upor zoper splošni državni sistem.

Ze dobra tri leta je videti, da hočejo gotovi višji krogi pripraviti

teren za globokosežen prevrat v vsem državnem ustroju. Ti krogi zaidejo sicer včasih z linije, čemur se ni čuditi, saj leži na njih poti mnogo in velikih ovir, ki jih je treba ali s silo odstraniti ali se jim ogniti, toda vobče korakajo ravno na svoj cilj, ki ga sicer še niso fiksirali in ki se javnosti še prikriva, ki pa se da uganiti iz raznih okoliščin.

Tu imamo pred vsem ministrstvo barona Bienenrtha. To ministrstvo ima sicer pri nemških strankah svojo trdno zaslombo in jo tudi dobro plačuje, toda vobče se meni za parlament in za principe ustavnosti samo toliko, kolikor je neizogibno

LISTEK.

Povest o lepi ženi.

Zdi se mi, da je imela črne oči, in da me ni ljubila. Da je to resnica, lahko prišezem, ker je bil njen mož lep, plavalas človek z ostro kozlovsko brado. In vendar se je zgodilo, da mi je ta žena ponudila najljubše ljubezen vključ temu, da sem jaz začudo zoprn človek pokvečene nizke postave in grbastega hrpta. Glejte, in bilo je tako:

Sedel sem kakor ponavadi za mizo in sem šival, ne vem že, ali sosedove opanke ali novelo o hudi mačehi in zlati pribi, ali o Janezu Kapistranu in golobradi ovc. Šivam, šivam, in baš sem zapisal prav lep stavek, težko, če se ni glasil takole: »In njene oči so bliskale žrjavico, in celo je plamenelo kakor biserna gor v srebrnem svitu belih oblakov.« In tedaj, prijatelji moji, je planila ona v sobo.

Bila je grozno lepa. Takšne še nisem videl nikoli prijateljve žene, neprav sem jo gledal vsak dan in vselej, kadar sem prišel obiskat njenega moža, svojega vrliga tovariša, ki je tudi šival. Samo s to izjemo, da je on šival židane cilindre in pisane

škrate, bele lilije in narodne devojke v tirolskih avbah in pečah s petelinčki.

Bila je torej grozno lepa. Njene oči — naj jih omenim najprej, — so bliskale groze, in bilo me je v resnici strah teh strašnih, črnih oči. In lasje so ji v ostri sapi, ki je privihrla z njo skozi duri, planteli do stropa. Usta je imela napol odprta in njeni zobje, kot led brušeni, so sijali v bolnem, neizrečeno bolnem izrazu, ki je objel ves njen obraz.

»Rešite me, rešite me! Pri Kristusovih ranah vas prosim: Rešite me!«

In padla je pred menoj in poljubila tla in po kolenih se mi je bližala in nervozno ihtela in hitela:

»Rešite me, gospod Peregrin, dragi gospod Peregrin!«

»Ljuba gospa Karola«, sem dejal plaho in ponižno, »ljuba gospa Karola, kaj se je zgodilo, prosim vas, vstanite, prosim vas, vstanite in odpustite! Pri bogu vas rotim, jaz nisem kriv, da ste se vrgli na tla, in nočem vas videti!«

A ona je vsa drhtela, tako je drhtela, kakor da vidi smrt pred seboj, in klicala brez prestanka:

»Rešite me, gospod Peregrin!«

A tisti trenutek so se začeli skoz okno trdi in nagli koraki, doneli so osorno s ceste. Gospa Karola je skočila kvišku in se me ovila okrog vrata:

»Moj bog, moj bog, skrijte me! Moj mož me išče! Ubije me, kadar me najde, ubije me.«

»Prokleta!« Nekdo je krel in razbijal na vežne duri. Spoznal sem ga: Bil je moj vrli prijatelj.

»Skrijte me!« je hitela lepa gospa Karola, in blazno so strmele njene oči.

Prijel sem jo za roko, odklenil emaro in jo zaklenil. Gospo Karolo sem zaklenil. In nato sem veselo zaživžgal ter stopil k oknu.

»E — glej ga, ti si, prijatelj, najmlajši Jakobovih sinov! Kaj je Benjamin!«

»Odpri prijatelj, nekaj nujnega!«

»Kaj takšnega? Ali si je zlomila nogo tvoja kraljična?«

»Ali si videl mojo ženo? K tebi se je skrila pravkar. Videl sem jo, in nikar ne taj!«

»Prijatelj!«

»Hitro pridi in odpri. Zakaj mi zaklopeš pred nosom!«

»Ali kaj takšnega!«

»Ustrelim te, ako v hipu ne odpreš.«

Grem in odprem.

»Kje je Karola, moja žena?«

»Zmotil si se! Včeraj sem jo zadnjikrat videl, in niti ne vem, ako jo še pomam. Pa kaj naj dela pri meni!«

»Skrila mi se je! Pravkar sem jo našel v očiglednem ofisirju.«

Vidiš, in s tem samokresom sem mu raztreskal črepinjo. Ves kanape je okrvavljen z njegovimi možgani — In takrat, glejte, se je zaslisl rahel stok iz omare, kjer je bila zaprta lepa Karola.

»Ha«, je zakričal njen mož. »Ta glas! To je ona! Pokaži mi jo! Nič ne pomaga tajiti, drugače — pa deš ti.«

»Za božji čas!« sem se začudil. »kako ona? Ali si znorel, ubože, ali ne slišiš, ali ne vidiš moje stare mačke!«

Začuden me je pogledal in ves je drgetal.

»Ali ne poznaš moje mačke?«

Glejte, prijatelji dragi, to je bilo tako: Ko mi je teta umrla, je rekla: »Ljubi Peregrin! Denarja nimam, da bi ti ga zapustila, ampak za spomin naj ti bo tale siva mačka.« In od takrat gledam in gojim dragi spomin na teto.

In prav tisti trenutek, vam povem, ko je moj prijatelj Benjamin drgetal pred menoj, je kihnila moja stara mačka.

»Ali ne slišiš, da kiha mačka?«

Prijatelj je pogledal in zapasil njo sinoro, kako se davi pod miso.

»Glej, kakšen si! Moja mačka je, a ti jo imaš za svojo ženo!«

Zmehčano in jeeno me je pogledal ter skočil skozi duri.

Ko je odšel po cesti, in se odpravil njegovi grozni hroki in vgr-

lom, sem zaklenil vežne duri, zavrtel dvakrat ključ v hišnih durih in odprl omaro.

Gospa Karola se je zbujala iz nezvesti. Skočila je nato predme ter poljubila moje noge in hitela:

»Moj rešitelj! Zdaj sem tvoja! Vzem me, zdaj sem tvoja! Kako si krasen, kako si lep!«

Klečala je pred menoj kakor pred Bogom in mi gledala v moj grdi, ciganski obraz, v mojo pokvečeno, nizko postavo z znamenito grbo na hrbtu.

Kako si krasen, kako te ljubim! Ljubim te!«

In ona, tako divna in čarna, jasna in ponosna, je klečala pred menoj. Razjokal sem se kakor otrok; bile so solze nebeške blaženosti.

Vzdignil sem jo in objeto in obrito z mojimi solzami položil v zibel ljubezni.

»Nič nočem vedeti o njem, naj beži strah in smrt od mene! Morda sem jutri že mrtva! Nocoj naj ljubim — zadnjikrat!«

Bila je prelepa. In ta žena mi je podala najvišjo ljubezen.

Moje uboge prijateljke Benjaminine so odvedli blaznega, a lepa Karola mi je izginila izpred oči.

Nedavno sem slišal, da je v samostanu, drugi zopet so jo videli v hiši blodnice. A jaz mislim, da sem neolupen.

Gelar.

potrebna. Ministarstvo se tudi ne osira čisto nič na porane, ki jih doživljajo v parlamentu, prav kakor da je njena obstoj odvisen od milosti in nevolje od zgoraj. Od Taaffetovih časov ni bilo nobene ministrstva tako neodvisno od parlamenta, kakor sedanjega, se ni nobeno tako malo osiralo na voljo ljudskih zastopnikov kakor sedanjega in treba je bilo prave parlamentarne revolucije najplavnejše vseh strank, poljskega kluba, da je ta vlada kapitulirala vsaj glede izdatkov za ljudske koristi. Če se bo udala tudi politični zahtevi Poljakov, je še veliko vprašanje. Bienerthovo ministrstvo je vtelesni birokratični absolutizem.

Absolutizem se je pokazal in uveljavil tudi še v drugem oziru. Za dve leti nista bili sklicani delegaciji. V tem času so delegacijama odgovorni ministri posegali v življenje na način, kakor že mnogo let ne. Izvršili so dejanja največjega pomena. Aerenthal je izvršil aneksijo Bosne in zapletel državo v najnevarnejše konflikte, vojni minister je porabil za armado več sto milijonov ne da bi bil vprašan ljudske pooblaščenice. Če to ni očiten absolutizem, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

V zadnjih tednih je absolutizem uveden tudi na Ogrskem. Naj kupljeni ali prostovoljni oficiozji pisarji kar hočejo in mečejo javnosti pesek v oči kakor znajo, to stoji da je Khuen - Hedervary nositelj absolutizma na Ogrskem.

Danes lahko rečemo: imamo pač testavo, a praktična njena veljavnost je minimalna; imamo demokratični volilni red za državni zbor, a parlament ima še manj moči, kakor pred uvedbo splošne in enake volilne pravice; imamo delegacije, pa jih še v najvažnejših v njih področje spadajočih stvarih ne vprašajo niti za njih mnenje. Absolutizem je via facti uveden, od tod ta prepotentna ošabnost in brezdistinčno zakonolomstvo birokratizma v vsi upravi.

Kam veslamo? Zdi se mi, da je na to vprašanje če tudi nehoti odgovoril grof Ludovik Creneville v »Oester. Rundschau«. Priobčil je tam članek, v katerem dokazuje kar že davno vsak ve, da narodni avstrijsko - ogrske monarhije nimajo skupne državne misli. Creneville vidi v državni misli izraz vsega tega, kar je vsem narodom skupno, kar tvori razlog d'etre države. V svojem članku pojasnjuje, da je dinastija pravzaprav edina moč, ki državo skupaj drži in izvaja iz tega za dinastijopravo in dolžnost izvršiti državni prevrat, odstraniti dualizem in vstvariti na razvalinah vseh sedanjih državnopravnih ustanov nov red v tem smislu, da se bodo vsem narodom in deželanom skupne zadeve skupno uporabljale in reševale, vse drugo pa se bo prepustilo posamičnim narodom.

Če je grof Creneville točno označil cilj — in po vsem kar je znano, se sme verjeti, da je ta cilj dobro fiksiral — potem se mora reči, da je uvedbo absolutizma pot do tega cilja že precej pripravljena. Če ga bo mogoče doseči, to ne spada sem.

Slovenski in hrvatski klerikalci.

Med slovenskimi in hrvatskimi klerikalci je nastala velika napetost, odkar so se naši klerikalci zvezali s hrvatsko kmetosko stranko, ki jo vodi Stjepan Radić.

Ko se je lansko jesen v Ljubljani osnovala vseslovenska klerikalna stranka in je bil na ustanovni shod povabljen tudi Stjepan Radić, so hrvatski klerikalci demonstrativno izostali od tega shoda, dasi so bili povabljeni, a klerikalno glasilo »Hrvatstvo« je javno protestiralo proti udeležbi Stjepana Radića na vseslovenskem klerikalnem shodu ter izjavilo, da za hrvatske klerikalce ni mesta na shodih, ki se jih udeležuje tudi Stjepan Radić.

Slovenski klerikalci so te proteste svojih hrvatskih somišljenikov popolnoma ignorirali, kar je napetost med slovenskimi in hrvatskimi klerikalnimi krogi še znatneje poglobilo.

Med tem so se politični odnosi na Hrvaškem bistveno spremenili.

Ban baron Rauch, ki so ga klerikalci podpirali, je padel in v sled pakta s hrvatsko-srbsko koalicijo je prišel na krmilo ban dr. Nikola pl. Tomašić, ki je zopet uvedel ustavni režim na Hrvaškem.

Po dveh letih prestanku je zopet začel zborovati hrvatski sabor.

Vladna stranka v tem saboru je hrvatsko-srbska koalicija, a voporedno s hrvatsko-srbsko stranko koraka Stjepan Radić ter podpira politično koalicijo in dr. Tomašićeve vlade.

Znano je, da se je ban dr. Tomašić v svojem programnem govoru izjavil za narodno edinstvo Hrvatov in Srbov ter slovesno proglasil popolno enakopravnost hrvatskega in srbskega življa v uradu in šoli.

To je hrvatske klerikalne ofice razjarilo, ker po njihovem mnenju bi pravoslavni Srbi ne smeli uživati narodne enakopravnosti v — katoliški Hrvaški.

In takihna baba, ki slovesno proglašala, da sta na Hrvaškem pred zakonom enopravna katolik in pravoslavni, podpira Stjepan Radić, zaveznik slovenskih klerikalcev! — Grozno, neznačilno!

Zato so se dvignili sedaj hrvaški klerikalci, da opore svoje slovenske somišljenike na to »grosoto« in osvobodijo dr. Stjepana Radića, zaveznika slovenskih klerikalcev! — Grozno, neznačilno!

Klerikalno glasilo »Hrvatstvo« je priobčilo v ponedeljek dolg članek, naslovljen »Slovensci i Radić«. Ta članek je izredno zanimiv, ker precizuje docela jasno stališče hrvatskih klerikalcev nasproti slovenski klerikalni stranki in Stjepanu Radiću.

»Hrvatstvo« piše med drugim: »Listi vseslovenske ljudske stranke »Domoljub«, »Slovenec«, koroski »Mir« in štajerska »Straža« so se odločno izjavili proti vladi bana Tomašića in proti koaliciji, ki ga podpira. Navedli so za to tudi razloge, zlasti »Slovenec« in »Domoljub«, in sicer v člankih, ki kažejo očito, da so od kompetentne strani inspirirani. Listi vseslovenske ljudske stranke očitajo Tomašićevi vladi, da je unionistiška in da teži za tem, da Hrvaško čim tesneje priklupi Ogrski.

Nadalje jo obsojajo, da se naslanja na srbski pravoslavni element in da namerava z novo volilno reformo okrepiti protikatoliške, protihrvatske in irredentističke življe. A koalicijo napadajo katoliški slovenski listi, da je prodala narod in da je zapostavila narodne zahteve, samo da se dokopije do vlade.

Tako kompetentni glasovi v »Vseslovenski ljudski stranki«, a kako Stjepan Radić?

Stjepan Radić podpira vlado bana Tomašića, Stjepan Radić se v svojem »Domu«, na shodih in v saboru brezpogojno zavzema za sedanjo vlado. Stjepan Radić je za Tomašićevo volilno reformo, Stjepan Radić ostro napada opozicijo starčevićanskih strank proti Tomašiću. Stjepan Radić postopa v vseh vprašanih solidarno s koalicijo. Stjepan Radić podpira srbske protikatoliške elemente. Ali vseslovenska ljudska stranka vkljub temu simpatizira z Radićem? Zdi se, da je tako...

Ne razumemo tega, da katoliški Slovenci od nas zahtevajo, da se približamo Radiću, dočim se on nam ne približuje, marveč nas odbija in nas vedno bolj napada. Kaj pravijo Slovenci na to, da Radićev »Dom« prav v zadnjem času ljuto napada »pope« in da znani kmet Jalžabetič obelodanjuje v njem članke, ki po svojem protiklerikalnem duhu nadkriljujejo celo članke v »Slovenskem Narodu«? ... V saboru je radi Radić značilne besede da je naredba o svobodi vere in vesti izostala, ker hočejo »popi komandirati«. Drugih vzklikov o »popovskem zaglupljanju« niti ne omenjamo. Toda no, morda so nauki katoliške cerkve pri nas taki, da narod poneumnjujejo, a na Slovenskem pa prosvetljujejo? Morda tudi slovenski popi poneumnjujejo ljudstvo...?

Prepričani smo, da so Radić vsaj toliko protikatoliški, kolikor so demokratski.

Njihov cilj je brez dvoma ta, da ustanove svobodomiselnost agrarno stranko...

Ne bi bili spregovorili, ako bi nas slovenski listi ne bili naravnost prisilili, da se izjavimo, ker nismo hoteli desavuirati politike katoliških Slovencev proti nam. Prepričani smo, da se ta politika tudi po tem našem odgovoru ne bo spremenila, toda, če se bo izpolnilo vse ono, kar mi proročujemo, ne bodo trpeli škode Slovenci, marveč bo vse breme padlo na hrbet nas — katoliških Hrvatov! Sicer pa naj voditelji katoliških Slovencev pomislijo, kako bo, kadar se vrste Radićevih »krščanskih« kmetov pretvorijo v liberalno agrarno stranko?

Besede hrvatskega klerikalnega organa na naslov slovenske klerikalne stranke so precej rezke in jasne.

Radovedni smo, kaj poreče na to filipiko »Slovenec«, in kaj bo odgovoril dr. Šusteršič na ta ultimatum hrvatskih klerikalcev?

Parlament.

Seja poslanske zbornice. — Prvo branje službene pragmatike. — Dalmatinske železnice.

V večerajšnji seji se je nadaljevalo prvo branje službene pragmatike. Začetkom seje je vložil poslanec Hribar predlog glede podaljšanja tržaško - općinske cestne železnice do Sežane. Nato je povzel k službeni pragmatiki besedo posl. Stranek, ki omenja davnih zahtev uradnikov po reformi službene pragmatike. Z 1. 1867. so avstrijski uradniki izdelali tozadevno spomenico; in 1. 1868. je

sedaj nekdanji minister Stjepan Radić, da bi vada stala to vprašanje študiral. Šele nova, ljudska zbornica bo stvar realizirala. Za najvažnejše službenike je država dosegla po mlačevih skrbela. Govornik se peča s posameznimi točkami načrta, ki nedvoumno obsega mnogo dobrega. Vendar bo treba še marsikaj spreminiti. Glede disciplinarnega postopanja zahteva govornik narodnostno razdeljene disciplinarnе komisije za Češko in Moravsko. Nemški poslanci es bodo vsi zavzeli za pravično želje državnih uradnikov in uslužbencev. Ti pa naj se zvesto drže svojega rodu. — Minister Haerdtl izjavlja, da se ne bo spuščal v podrobnosti. Govornik hoče le o principih, ki so bili za vlado merodajni. Načrt hoče enotno urediti pravice in dolžnosti uradnikov. Da napravi kolikor mogoče enoten načrt, je vlada privzela v reformo tudi taka vprašanja, ki pravzaprav ne spadajo sem. Želje, ki so jih izrekli državni uradniki, je vlada blagohotno študirala. Držala se je pri tem principa: reforma ne more iti dalje, kot to zahteva korektno vodstvo uprave v interesu države in postavo-daje. Reformne zahteve uradnikov pa so zavzele meje, ki jih more minister obžalovati. Minister izjavlja, da je načrt službene pragmatike najliberalnejši, kar jih je na kontinentu. Državni uradnik stoji proti državi v posebnem razmerju, in to razmerje zabranjuje, da uradnik ne more pri udeleževanju svojih državljanjskih pravic postopati tako svobodno kakor drugi državljani; kajti ne more se boriti proti državi, katero sam zastopa. Kar se tiče koalicijske in organizacijske pravice uradnikov, vlada niti ne misli na to, da bi jim te pravice jemala. Vendar morajo priti uradniki s svojimi željami k predpostavljanim in ne smejo potem organizacij itd. pritiskati na predpostavljeno. Ni mogoče misliti, da bi mogel državni uradnik sodelovati pri društvu, kojega edini namen je izpodkopavati disciplino. Minister kaže na velike ugodnosti časovnega avtomatičnega avazma, ki ima svoj glavni pomen v tem, da lahko pridejo tudi manj zmogni uradniki na višje stopnje. Edini korektiv tu je kvalifikacijska komisija; tu pa ne more minister nikakor pritrčiti želji, da bi sestajala iz kolegov. Vlado je vodila pri reformi le ena želja: zado-stiti interesom uradništva. — Posl. Soukup (češki soc. dem.) pravi, da so razmere med državnimi uslužbenci neznosne. Protekcija in korupcija sta najbolj lojalne uradnike revolucionizirali. Govornik graja, da se načrt ne ozira na pogodbeno uradništvo, poštne oficijante in gozdarje. Tudi diurnistovski bedi je treba napraviti konec. Govornik zahteva odpravo certifikatistovskega zakona in izločitev sodnikov iz načrta. Če se bodo poskušali soc. demokratov glede izboljšanja načrta izjavili, bodo pač raztrgali celo reakcionarno skrupulo in ga vrgli vladni pred noge.

Nemški radikalec Mühlwert je tudi za to, da se izločijo iz načrta sodniki. Izjavlja, da so določbe glede nedeljskega miru potrebne reforme. — Tudi poljski poslanec Morawski je za izločitev sodnikov. — Nemški soc. dem. Forstner pravi, da vlada v tem načrtu drž. uslužbenecem ne da pravzaprav nič, jemlje jim pa koalicijsko pravico. Njegova stranka bo v odseku stavila primerne spremembe-valne predloge. V sedanji obliki je načrt popolnoma nesprejemljiv. — Posl. Michl pravi, da je velika večina držav. uradnikov pripravljena raje resignirati sploh na vsako reformo kot pa akceptirati tako. — Razprava o prvem branju službene pragmatike se nato prekine in pride na vrsto nadaljevanje Vukovićevega nujnega predloga o dalmatinskih železnicah. — Železnični minister Wrba povdarja veliko važnost projektiranih železnic. Zato je dolžnost vlade, da stori vse, da se te železnice čim prej uresničijo. Kar se tiče avstrijskih prog, se je že veliko storilo. Na progri Knin - Pribudić se predelava že končana; pri progri Novo mesto - Metlika se izdeluje zdaj detailni načrt via Črnomelj. Minister bo storil vse, da se ta proga kar najhitreje zgradi. Kar se tiče hrvaškega dela te proge, pravi minister, da je že večkrat interveniral in bo tošestoril. Razsodišča pa ne more sklicati, ker za to nima nobene podlage. Minister se peča še z ostalimi projekti, ki jih omenja predlagatelj in slednjič želi, da zbornica nujni predlog primerno modifizira. — Posl. Bugatto pravi, da bo zbornica predlog pač soglasno sprejela in s tem pokazala, da ne gre za vlačevati vprašanja dalmatinskih železnic. — Posl. Sylvester opozarja vlado, naj se sistematično peča s dalmatinsko politiko. Naj bolj skrbni za deželo ob Adriji. Železnice je treba graditi. Nemci bodo glasovali za predlog in obenem postavlja vlado, naj ugodni vsem zahtevam Dalmatincev. — Nato se razprava o tem predlogu prekine. — Posl. Drtina je vložil nujni predlog glede zaveščevanja novostavbe češke tehnike in knjižnice v Pragi. — Posl. Hribar interpe-lira zaradi postopanja naučne upr.

ve pri nastavljanju slovenskih sred-njoškoliških profesorjev in suplentov. Dalje interpelira zaradi izdajanja nemških razsodb slovenskim strankam pri delalnem sodišču v Ljubljani.

Prihodnja seja v. sredo dopoldne.

»Slovenska Enota«.

Korespondenca »Zentruma« piše: »Slov. Enota« stoji pred važnimi posvetovanji. Njih predmet so propozicije, ki jih je baron Bienerth predložil »Enoti« in ki imajo za namen skleniti na podlagi konkretnega programa zvezo slov. opozicije z dosedanjimi vladnimi strankami. Namera min. predsednika ima svoj vzrok v tem, ker se je naenkrat postavila na dnevni red finančna reforma. Ministrski predsednik dobro ve, da sedanja večina tej ogromni nalogi ni kos in hoče poskusiti sestaviti trdno zanesljivo in numerično močno večino in v ta namen potegniti v kombinacijo slov. opozicijo. Za »Enoto« odločitev ne bo lahka, ker je baron Bienerth v svoj program sprejel tudi dodelitev narodnostno - političnih predlog narodnostnemu odseku.

Lidové noviny« javljajo iz Dunaja, da je baron Bienerth konferiral s češkimi radikali in s slovenskimi klerikalci zaradi vstopa v vladno večino in da je obema strankama obljubil po en portfelj. S tem bi bila seveda »Slov. Enota« razbita. — Odgovornost za to vest prepustimo seveda »Lid. novinam«.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 19. aprila.

Ljubljanski občinski svet je imel danes popoldne pod predsedstvom župana Hribarja izredno sejo in je rešil sledeče točke.

Nadvojvoda Evgen.

Župan pravi, da je bil pretekle dni v Ljubljani veliki mojster nem. vit. reda nadvojvoda Evgen. Ogledal si je izkopanine na Mirju in je pogledal tudi načrte za obrtno šolo. Po-vedal je, da namerava nem. vit. red obdržati cel svet med obrtno ulico in rimskim zidom, da napravi tam javen park in v njem postavi dve hiši, v katerih eni bo nastanjen emonski muzej. Mestni občini pa bo odstopil del zidu, da ga obdrži in ohrani. O planih za obrtno šolo se je nadvojvoda prav laskavo izrazil. Nadvojvoda si je ogledal tudi ljubljanski grad in se je informiral o planih glede gradu. Tudi o teh se je izrazil zelo laskavo in je dejal, da bo tu pač morala država pomagati. Iz vsega je pa videti, da bo nem. vit. red šel mestni občini na roko, in to po zaslugi v prvi vrsti nadvojvode Evgena. Zato predlaga župan, naj se Obrtna ulica imenuje Nadvojvode Evgena ulica. Ulica, ki bo važna prometna žila od Cezjove do Tržaške ceste, bo široka 20 m.

Druga predsedstvena naznanila.

C. kr. poljedelsko ministrstvo piše glede prispevka za novi most na Poljanah.

Iz hrvaške razstave se kupijo za mestno galerijo sledeče slike: Vidović »Ob zori« za 800 K in »Ribiči« za 400 K ter 6 razjedenk od Križmana po 70 K.

Nato se odobri zapisnik zadnje seje.

Dve peticiji.

Magistrat mesta Lvova je sprožil misel, naj bi se parlamentu posla-lala peticija, da se razveljavi zakon iz 1. 1896., ki obvezuje samopravne občine preskrbeti lokale in stvarne potreščine za c. kr. obrtno sodišča. Te stroške bi morala nositi država sama. Ljubljanska mestna občina je že doslej imela z obrtnim sodiščem 3385 stroškov. Ljubljanski občinski svet se peticiji pridruži. Župan je poleg tega vložil tozadevno iniciativni predlog v parlamentu.

Glede trgovskih zbornice je mesto Gradec sestavilo slično peticijo. Tudi tej se ljub. obč. svet pridruži. Župan je tudi tozadevno vložil v drž. zboru predlog.

Gruncwald.

Dne 15. t. l. bo v Krakovu spomin-ska slavnost bitke pri Gruncwaldu, kjer so združene poljske in češke čete porazile nemško vojsko. Ta slavnost bo ravno v sedanjih polit. razmerah velikega pomena, in zato se je udeležiti oficijelno tudi ljubljanski obč. svet. Na slavnost pol-jejo: župan Hribar, podžupan dr. Tavčar in obč. svet. dr. Majaron. Če bi bil pa eden ali drugi zadržan podeta obč. svet. dr. Novak in dr. Švigelj.

Medžanstvo

deželnega stolnega mesta Ljubljane se podeli g. Fr. Šebur.

»Nar. del. organizacija«

se dovoli za priredbo vajeniških strok. tečajev enkrat za vselej 200 K prispevka. Isplača se, kadar se tečaj otvori.

Regulacije kanalov etc.

Na Martinovi cesti odstopi v svrhe regulacije posestnik Krian po-trebni svet pod nekimi pogoji. V

stroški bi znašali 2106 K. — Se sprejme in ta svota postavi v proračun za prih. leto.

Ker je posestnik Marenče popu-stil od svojih pretiranih zahtev, se bo Orlova ulica vendarle regulirala. Dovolil se za to regulacijo 1500 K iz cestnega kredita. Nasipalo se bo pa polagoma, kolikor bo ravno materi-jala pri rokah.

V Gradišču in v Ciril - Metodo-vi ulici se zgradija kanala. Stalo bo to 5050. Delo bo izvršil Tribuč & Ko.

V topničarski vojašnici bo tre-ba nekaterih popravil. Dovolil se za to 5000 K.

K zgradbi novega državnega mostu pri Sv. Jakobu je 1. 1899 mestni zastop dovolil 20.000 K prispevka; takrat je bil most projektiran na 10^{1/2} m in proračunjen na 140.000 K. Zdaj bi tak most veljal 193.000 K. Če se pa postavi 14 m širok most, kakor odgovarja razme-ram, bi stal 240.000 K. In procentualno se mora mestni prispevek zvišati na 30.690 K. Ta prispevek se izpla-ča v treh letnih obrokih, ko bo most dograjen.

Mestna bolniška blagajna za posle.

Rodbine morajo zdaj same plačevati v bolnišnici 14 dni za svoje obolele služkinje. To pa marsikaka nepremožna rodina težko stori. Zato je župan že pred leti predlagal, naj se ustanovi mestna bolniška blagajna za služkinje. Med tem se je na podlagi poizvedb konstatiralo, da so v bolnišnici plačevale rodbe za obolele služkinje tekom zadnjih 10 let okroglo po 800 K na leto. Gospodar-jev, ki bi bili pripravljeni se zava-rovati, je skoro 900. Letno bi se plačalo od vsakega posla po 2 K, tako da bi bil morda še nekaj prebitke. Poročevalec dr. Oražen sicer omenja, da ni skrbjeno za ambulantno zdrav-ljenje in tudi v bolnici le za 14 dni. Priporoča pa, da se ta blagajna usta-novi; magistratu naj se naroči, da izposluje potrditev pravil. — Občinski svet. Lenčec je proti temu, da bi imeli pravico zavarovati posle tudi gospodarji iz Viča, Siške itd. in pred-laga naj imajo to pravico le gospo-darji na mestnem pomeirju. Ta pred-log pa ne obvelja. — Sprejeti pa so predlogi poročevalca.

Reklama na tlaku.

Tvrška Kregar & Seljak je na-prosila svoj čas mestni magistrat, če sme napraviti na uličnem tlaku rek-lamo. Magistrat prošnji ni ugodil. Tvrška je vložila priziv, in policijski odsek je mnenja, naj se prizivu ugo-di pod sledečimi pogoji: Barva ne sme biti strupena, v vsaki nlici sme-ta biti le dva samoslovenska re-lamnata napis, delati se mora po no-či in prej magistratu naznaniti. — Dr. Tavčar se boji, da bodo ti napisi poškodovali damske obleke. — Poročevalec dr. Oražen graja dolga dam-ska krila, ker so nehotiionis. Pa zdravljaj bi predlog, ki bi predolga krila prepovedal. — Rekurzu se slednjič ugodil.

Gasilno in reševalno društvo.

je v I. četrtletju 1910 sodelovalo pri 4 požarih, imelo je 14 rednih inspek-cij, 2 odb. seji, 1 služb. shod in 9 vaj z novinci; rešilni voz je posloval v 118 slučajih; članov je 83.

IV. mestna deška šola.

Svoj čas je mestni šolski svet predlagal naj se III. mestna deška ljudska šola postavi v Kolizejskem okraju in ne na Prulah. Obč. svet temu ni pritrčil temveč se je začel baviti v vprašanjem nove IV. ljudske šole v Kolizejskem okraju. Mestni šolski svet priporoča sezidavo te šole v bližini kavarnе Evrope. Ima naj 5 razredov in 3 samostojne meščan-ske razrede. — Te nasvete obč. svet akceptira. Obenem ponovno naproša dež. odbor, da prevzame plačevanje učiteljev na ljubljanskih mešč. šolah.

Dotacije in podpore.

Ker je »Kranjska hranilnica« odtegnila šolam vso podporo, prevzame podporo mestna občina. Dovolil se 1200 K kredita. Nato zaključil župan javno sejo. Sledi tajna seja.

Koncert »Glasbene Matice«

dne 19. aprila.

»Glasbena Matica« je večeraj ponovila koncert, ki ga je priredila dne 9. marca. O izvirnih skladbah, ki jih je izvajal zbor, ne bomo podrobneje govorili, ker je to že storila ocona prvega koncerta v št. 56 našega lista. Omenjamo le, da je zbor zopet prav izvrstno rešil svojo semter-tje precej težko vlogo. V »Jeftejevi prisegi« ga je izvrstno spremljal orkester »Slov. Filharmonije«. Huba-dova taktirka je spet slavila svoje zmagoslavje.

Na večerajšnjem koncertu smo s prav prisrčnim veseljem pozdravili ljubo zanko iz prejšnjih Matičnih koncertov gospo Miro Costaperraria-Devo. Naše veselje je bilo tem pri-arnejše, ker smo takoj pri prvih taktih njene pesmi videli, da glas go-spe Costaperraria-Devoe ni izgubil še prav nič svoje svežosti, da zveni še vedno tako polno in mehko, kakor

svoje case. Gospa Costaperaria-Devo-
va si je izbrala — razen melanholič-
ne Hatzejeve »Moja suda« — same
domače pesmi, in sicer ravno od naj-
krajših: Adamičevo čudovito le-
po »Pri zibelci«, Lajovicovo »O, da
deklič je...« in Devovo »Pastirica«.
Občinstvo je priljubljeno pevko sim-
patično pozdravilo in se ji je za
krasno petje zahvalilo z navdušenim
ploskanjem. Gospa Costaperaria-De-
vova je dobila v dar tudi lep sopek.

Ni manj simpatično ni pozdra-
vilo občinstvo gospoda Betetta, ki si
je to pot izbral drugo točko, ki so pa
zopet dokazale njegovo resnično
umetnost. Izbral si je zopet tri globo-
ko zamišljene pesmi Brahmsove in
pa recitativ in arijo iz Haydnovega
»Stvarjenja«.

Klavirsko spremljevanje je
oskrbel zopet gđ. Vida Prelesni-
kova; zaslužil pa svoje spremljeva-
nje vse priznanje.

Koncert je bil zelo dobro obis-
kan, zaslužil bi pa, da bi bil tudi to
pot razprodan.

Dež. pomož. društvo za bolne na pljučih

Imelo je dne 18. t. m. svoj redni
občni zbor. Otvorjajoč zborovanje
izrekel je predsednik dvorni svetnik
g. Chorinsky zahvalo vsem čim-
niteljem, ki so društvu omogočili
delovanje, tako c. kr. ministrstvu za
notranje zadeve, deželnemu zboru, ki
je za tekoče leto dovolil podporo
1500 K, občinskemu svetu, kranjski
hranilnici in pa mnogim članom, iz-
med katerih je posebno poudarjal
številne občinske in zdravstvene za-
stope ter župnijske urade.

Iz poročila generalnega tajnika
g. Demetra Bleiweisa — Trste-
niškega posnemamo, da je naj-
važnejša posredovalka društvenega
delovanja oskrbovalnica za bolne na
pljučih, ki se nahaja v Mestnem do-
mu. Le-ta skrbi za takozvano social-
no odraščanje jetike, oskrbuje in
nadzira prizadete rodbine in skuša
tem doseči, da se v njih ne pojavijo
nova obolenja za jetiko. Oskrboval-
nica imela je lani 21 rodbin s 73 čla-
ni (32 moškega in 41 ženskega spo-
la) v stalni oskrbi. Posebno se priza-
deva za otroke, ki jim nakazuje mla-
ka, kruha itd., kajti izkušnja kaže,
da je treba človeka že v najnežnejši
mladosti varovati pred jetiko. Vsega
skupaj vršilo se je v oskrbovalnici
lani 23 ordinacij s 45 ordinacijskimi
urami, v katerih so se oskrbovalci
367krat tehtali in se je vršilo 341
zdravniških preiskav. Rodbine pa se
seveda tako po zdravniku, kakor po
posebni strežnici nadzirajo tudi na
domu, kjer se skrbi za snago, če tre-
ba, se jim najame boljše stanovanje
itd. — Dalje pa je društvo podpiralo
tudi nekaj prizadetih rodbin na de-
želi in jih je s pomočjo okrajnih in
okrožnih zdravnikov nadziralo. Po-
sebnost veselja ima društvo s petimi
otroci nekega hudo jetičnega rudar-
ja, katerega žena je bila tudi umrla
za jetiko. Te otroke vzel je društvo
že pred tremi leti v svojo skrb. Odga-
jajo se pri različnih rodbinah in so
doslej vsi zdravi, dokaz, kako važno
je, take otroke odstraniti iz nevarne
okolice. — V zdravilišče in sicer v
Hörgas pri Gradcu poslal se je lani
je mlad dijak, ki se je po štirimeseč-
nem lečenju povrnil popolnoma
zdrav. Dvema drugima prosilecema
pa se je omogočilo zdravljenje na de-
želi. V morski hospici v Gradcu po-
slalo je društvo 8 otrok. Uspehi tega
zdravljenja so pri slabotnih, škro-
fuleznih in za jetiko dovzetih otro-
cih izvrstni, kakor opaža društvo že
vsa leta sem. Z veseljem pozdravilo
je društvo institucijo šolskih zdrav-
nikov, kajti ti naznanjajo društvu
jetične, k jetiki nagnjene in take
otroke, ki so pri jetičnih rodbinah
na stanovanju. V vseh takih sluča-
jih priskoči oskrbovalnica na pomoč.
Največjo važnost pa polaga seveda
društvo na že omenjeno socialno
odraščanje, kajti jetika se da lažje
preprečiti, kakor pa zdraviti. Z ve-
seljem se da konstatirati, da se to so-
cjalno odraščanje vedno bolj širi in
da se tudi rodbine iz okolice Ljub-
ljane, tako iz Vodmata, Sela, Gline
itd. zatekajo k društvu. — Na pod-
porah imelo je društvo v preteklem
letu 4500 K od c. kr. ministrstva za
notranje zadeve, 500 K pa od občin-
skega sveta. — Lep uspeh doseglo
je društvo z izdajo vesele ilustrirane
knjige »Modri Janko«, ki posreduje
mladini najvažnejše nauke o higieni.
Število članov znašalo je v pretek-
lem 536, med temi mnogo občin, žup-
nih uradov in zdravstvenih okrožij.
Dohodki znašali so 7241 K 70 v. Za
socialno odraščanje jetike, zdravlje-
nje v zdraviliščih, v morskem hospici
itd. izdalo je društvo 5803 K 70
v. — Premoženje društva znaša
22.336 K 52 v, če se vračuna 20.000
kron vredni svet, ki ga je društvo
kupilo v svrhu zgraditve otroškega
zavetišča. Na predlog podpredsedni-
ka dr. Danila Majarona izreče
se ožjemu oskrbovalnemu odseku, ki
je opravljal vse posle, zahvala zbo-

ra. Pri obdelavi volitvah bil so vsi
dosedanji odborniki in funkcionarji
na novo voljeni za triletno dobo.

Dnevne vesti.

+ **Dopolnilne volitve v ljubljanski občinski svet.** Pri današnjih do-
polnilnih volitvah iz drugega razre-
da je bilo oddanih 356 glasov. Od teh
so dobili: dr. Ivan Tavčar 353, žu-
pan Ivan Hribar 352, dr. Danilo Ma-
jaron 348 in kontrolor Karel Savojec
344 glasov.

+ **Iz deželnega odbora.** Gradba
vodovoda za Iško vas se prepusti
tvrdki Rumpel za 107.700 K. Gradba
mostu pod Peščenikom med Bloško
Polico in Novo vasjo se izroči tvrdki
Zajec in Horn. Kapnice v Ustjah pa
dobi A. Stopar. Pritožba glede Bre-
zovega klanca pri Čopljah v litij-
skem okraju se odda Rudolfu Fi-
scherju, z dostavkom, da naj se po-
prej še povpraša cestni odbor za nje-
govo mnenje. — Oskrbnina v bolni-
ci bodi odlej za III. razred 2 K 40 h,
za II. razred 6 K 50 h, za I. razred
pa 10 K. Temu pa ima pritrditi še
deželna vlada. Nove takse naj stopi-
jo v moč s 1. julijem 1910. — Dežel-
ni odbor ugovarja proti vladnemu
načrtu novega blazniškega zakona,
s katerim hoče vlada nad deželnimi
blazniškimi zavodi pridobiti največ-
jo oblast, da si vse stroške potisne-
jo na deželo. — Deželne ustanove za
medicinske in druge akademike so se
oddajale in sedaj se kaj rade čujejo
pritožbe, da dobe ustanove zgolj le
klerikale. Potem se pa zabavlja na
dr. Tavčarja, češ, da ni ugovarjal.
Prav! Ali g. akademiki naj se v bo-
doče tudi sami za stvar nekoliko po-
brigajo, ker deželni odbornik gosp.
dr. Tavčar prošilcev navadno prav-
ni ne pozna, prošilci pa dosedaj še
nikdar niso prsta ganili, da bi se
bile klerikalne protekcije prepreči-
le! Mislimo, da smo jasno govorili!

+ **»Zatirano nemštvo.«** Najbolj
zatiran narod v Avstriji so Nemci.
Od vseh strani pritiskajo nanje so-
vražniki. Slovenci, Čehi in Poljaki,
ki bodo zdaj zdaj uničili avstr. nem-
štvo. Imajo sicer »obrambna« dru-
štva kakor »Südmark«, »Ost-
mark« in »Schulverein« toda vsa ta
društva so napram slovanskemu na-
silju brez moči. Zato niso mogli
Nemci nič bolj pametnega ukreniti,
kakor to, da ustanove na Dunaju
»Deutschvölkisches Spar- und Kre-
dit-Institut«. Čisti dobiček tega za-
voda namenjavajo porabiti za obram-
bo svojih rojakov, ki so najbolj v ne-
varnosti, da jih uničijo Čehi in Slo-
venci. Ampak višek nemške nesram-
nosti je to, da pošiljajo poziv za sub-
skripcijo tudi notoričnim Sloven-
cem. Slovenci naj bi torej pomagali
spletati vrvi, s katero jih namenjavajo
Nemci zadaviti. Slovenske naslove
je skoro gotovo preskrbel neizogibni
dr. Josef Julius Binder, čegar pod-
pis se tudi nahaja na pozivu za sub-
skripcijo.

+ **Iz poštne službe.** Višjima
poštnima kontrolorjema, Jos. Fle-
retu in Josipu Struklju v Ljub-
ljani sta podeljeni mesti višjih
poštних oskrbnikov na dosedanjih
mestih.

+ **Iz šolske službe na Štajer-
skem.** Definitivno so nastavljeni na
ljudski šoli v Ponikvi ob juž. žel. Fr.
Horvat z Rečice in učiteljica isto-
tam Marija Kregar; na dekliški šoli
v Hrastniku, Marija Sorčan, v Zrečah
Karel Mravljak, v Marenbergu
Viljem Dobnig; kot učiteljica
ročnih del pri Sv. Kunigundi na Po-
horju, Rozalija Kante. — Umirov-
ljena je učiteljica Klementina Alt.

+ **Družbi sv. Cirila in Metoda**
je poslala tvrdka »Jelačin« starega
denarja in mnogo znamk. Rodoljubi,
posnemajte vzgled! Hvala!

+ **Jubilejni dar slovenske mla-
dine.** Otroški vrtec v Ročelu je po-
slal družbi sv. Cirila in Metoda 9 K
47 v kot jubilejni dar mladine. Slo-
venska mladina, stori tudi ti tako
širo domovine!

+ **»Matiče Slovenske«** 173. odbo-
rova seja se je vršila dne 15. aprila.
Predsednik naznanja, da je zastopal
»Matiče« pri pogrebu rajnega pes-
nika Medveda in v spremstvu treh
drugih članov pri glavni skupščini
»Matiče Hrvatske« v Zagrebu. Poro-
ča o dopolnilnih volitvah na letoš-
njem običnem zboru »Matiče Sloven-
ske« Vsi vnovič ali na novo voljeni
odborniki so voljeni na štiri leta. Pri
volitvi predsedstva, blagajnika in
dveh ključarjev se voli enoglasno do-
sedanji predsednik g. dr. Ilošič, ena-
ko blagajnik in oba ključarja. V
knjižni odsek se uvrstila na običnem
zboru novoizvoljena odbornika gg.
Koder in pl. Bleiweis; g. Koder se
pridruži še poleg tega gospodarske-
mu odseku. Odda se tisk »Letopisa«
in »Prevedov in svetovne književno-
sti«. Oddaja »Zahvalne knjižice« se
odloži na prihodnjo sejo. V deželni
umetniški svet pošilja »Matiče« kot
svojega zastopnika g. ravnatelja
Ivana Šubica. Določijo se recenzenti

nekaterim rokopisom; prevod Zeyer-
jevega romana »Jan Marija Plojhan«
je izgotovljen. — Za 1909. leto se je
prodalo 4265 garnitur, med dijake
se jih je razpustilo po dve kroni 150.
Za tekoče leto se je nabralo do zdaj
822 naročnikov, skupno število na-
ročnikov slovenskega zemljevida pa
znaša 900.

+ **Halleyjev komet in ljubljanski
grad.** Halleyjev komet nam je
vedno bližje in kakor so izračunali
učeni gospodje zvezdoslovci, videli
ga bomo kmalu s prostim očesom.
Za ljubljance je velike važnosti
dejstvo, da se Halleyjev komet v ce-
li Ljubljani nikjer tako dobro ne bo
videl, kakor z ljubljanskega gradu.
Kot nalašč zato priredita šentpeter-
ska in šentjakopsko - trnovska po-
družnica Ciril-Metodove družbe v ne-
deljo jurjevanje na ljubljanskem
gradu in kakor se je dalo izračunati
po najnavednejših računih, bo vsak,
ki bo spil par litrov »Starega Rim-
ljana«, ki ga bo točila šentjakopsko-
trnovska družnica, videl Halleyjev
komet, ki bo v nedeljo stal ravno
nad ljubljanskim gradom. Zato v ne-
deljo vse na grad na »Starega Rim-
ljana« in gledat Halleyjev komet!
Je bolj praktično in cenejše, kakor
pa hoditi ga opazovat v Benetke!

+ **Iz justične palače** prihajajo v
javnost stvari, ki prav nič ne diše
po justici. Tako se poroča, da je neki
začasni paznik zapustil službo, ne
da bi se poslovil pri jetniškem oskrb-
niku Rabiču. Vsled tega je Rabič
poslal v njegovo stanovanje drugega
paznika, menda po nekatere erarične
stvari. Ker so bila vrata zaklenjena,
je dotični paznik s silo odprl okno
ter noter zlezal v tuje stanovanje. To
se je zgodilo, kakor rečeno, na ukaz
oskrbnika Rabiča. Videti pa je, da
ima ta Rabič, ki je — mimogrede
omenjeno — strasten nemškutar, ve-
lik vpliv ne samo pri paznikih,
marveč tudi tudi pri svojih predstoj-
nikih. Vsled njegovih spletk in nje-
govega priporočila je bil imenovan
za definitivnega paznika neki nem-
škutar, ki slovenskega jezika niti ne
zna. Prekoračil je več starejših, vest-
nih slovenskih paznikov, katerim se
je s tem zgodila obita krivica. Temu
nemškutarju so baje izročeni mlado-
letni kazneni. Pa ne, da bi bili od-
ločilni faktorji zato imenovali nem-
škutarja za paznika pri mladoletnih,
da bi jih zastrupljal s svojim nem-
škutarstvom. — Tudi iz jetniške ku-
linje dohajajo kaj čudni glasovi.
Govori se namreč, da se daje jetni-
kom slabša, psom pa boljša hrana.
Da ima Rabič tak vpliv v justični
palači, se ima najbrž zahvaliti dej-
stvu, da vzgaja svoje otroke v stru-
pene sovražnike slovenskega naroda.
Za danes naj zadostuje to; ob priliki
pa prinesemo malo več luči za ku-
lise justične palače.

+ **O poštnem uradu pri Mahrju**
se čujejo vedne pritožbe, katerih
smo že veliko priobčili, a kakor se
kaže, je vse zastoj. Zdaj se ljudje
zopet pritožujejo, da morajo čakati
celo večnost, predno se jih kdo usmi-
li, da opravijo svojo stvar, vrhutega
pa uradnice še grobe s strankami.
Poštar Ravnihar, ki je vodja tega
poštnega urada in vnet klerikalec,
naj gre v pokoj, tako mu svetujejo
pritožitelji, če noče ali ne more svo-
jega urada tako voditi, da bodo
ljudje zadovoljni, ki ne zahtevajo
nič nemogočega.

+ **Za »Domovino«** namesto ven-
ca na krsto očeta gđne. licej. učite-
lja Wirgler so nadalje darovali: ravnatelj
Macher gđni. Wesner in
Karlin, dr. Cerk, dr. Grošelj, Berce
in N. po 2 K, skupaj 14 K. Iskrena
hvala!

+ **Degradirani podžupan.** Župan
Spodnje Šiške gosp. Pogačnik je
zbolel, ter se šel zdraviti v bolnišni-
co. Njegove posle bi moral prevzeti
podžupan gosp. Zelenka, — tako bi
bilo prav! Ni se pa to zgodilo, na-
sprotno, župana nadomestuje sedaj v
Spodnji Šiški gosp. Ojster, ki pa v
to ni upravičen. Opozarjamo na ta
slučaj c. kr. okrajno glavarstvo. Ta
bi bila lepa, da bi nam že komandi-
ral vsakdo, ki niti pravice nima v
to. Okrajno glavarstvo opozarjamo,
da se za občino Spodnja Šiška malo
bolj pobriga, ker občani nismo tu
samo za plačevanje, marveč hočemo
imeti tudi to, kar nam gre po zakonu.
Nam se zdi čudno, da je gosp.
Zelenka s tem zadovoljen, da se ga
tako zapostavlja! Ali morda nima
takih zmognosti, kakor od železnice
v pokoj poslani invalid Ojster?

+ **V ženski bolnici** v Novem me-
stu je umrla v ponedeljek ob 3. ju-
ztraj 24letna Marija Papež iz Ljub-
ljane, hči nadpaznika v prisilni de-
lavnici. V soboto popoldne se je mu-
dila v hiši družine Pirc. Bila je ne-
kako razburjena in nemirno hodila
iz sobe na hodnik in zopet v sobo s
malo stekleničico v roki. Poslala je
gospodinjko po karbolovo kislino v
lekarno in nato odšla na kolodvor,
češ, da se pelje v Ljubljano, a se je
vrnila v mesto, kjer je izpila iz ste-
klenice lizol. Zvečer so jo našli leže-
čo pred občinskim urdom v Kandij-
ji. Dasi so jo takoj nesli k zdravni-
ku, je umrla. Kaj je gnalo ubogo de-
kle v smrt, se ne ve, a po mestu se
govore različne govorice. V cerkvi ji
ne zvoni nič, morda ker ni plačala, a
spi se sladko tudi brez zvonjenja.

+ **Zastrupila se je v Kandiji** dne
16. aprila t. l. z lizolom neka Marija
Papež, ki je bila pred kratkim v
blaznici na Studencu. Pripeljala se
je v Novo mesto, kupila v lekarni
steklenico lizola in ga izpila. Prene-
sli so jo k primariju dr. DeFrance-
schemu, ki ji je izpral želodec, toda
bilo je prepozno. Umrla je v ženski
bolnici dne 18. aprila, ob dveh po-
noči. Marija Papež je trdila baje, da
je mislila izpiti le toliko lizola, da
bi malo obolela in da bi bila vzpre-
jeta v bolnico, pa ga je izpila preveč.
Najbrže je pa gnalo nesrečnico kaj
drugega v smrt.

+ **Novomeški orkester** v Kostanje-
vici. V nedeljo, dne 17. aprila se je
nam Kostanjevcem nudila izredna
prilika, slišati fino glasbo, obstoječo
iz samih izbranih komadov. Posetil
nas je namreč iz Novega mesta sa-
lonski orkester, ki ga tvorijo prizna-
ni muziki. Posamezne točke res kras-
nega programa so se izvajale s tako
eksaktnostjo in virtuoznostjo, da je
bilo polnoštevilno navzoče občinstvo
naravnost očarano in je svoji navdu-
šenosti dajalo duška z vsakokratnim
burnim ploskanjem. Dosti zaslu-
ge za to gre tudi naši narodni čitalnici,
ki se ni strašila primeroma velikih
žrtv, samo da je mogla prirediti ta
res krasni večer, kakršnih je malo
na deželi. Našim prijateljem iz No-
vega mesta pa se iskreno zahvaljuje-
mo za umetniškemu užitku in jim
kličemo: na večkratno svidenje!

+ **Klin s klinom!** »Deutsche Stim-
men« poročajo, da so slovenski mla-
deniči iz Kostela prišli na nabor v
Kočevje s slovensko trobojnico. List
poziva vsled tega nemške gostilničar-
je in nemške goste na Dunaju in
po drugih nemških mestih, naj kroš-
njarjem iz te občine pokažejo vrata.
Nevarno orožje! Kaj, ko bi mi po-
zvali slovenske gostilničarje in slo-
venske goste, naj od vsakega kroš-
njarja zahtevajo domovnico, in ako
je iz nemške občine na Kočevskem,
naj storijo z njim, kakor žele Nemci
storiti z našimi Kostelčani. Dolžnost
deželnega odbora pa je, da posveti
posebno pozornost tej zavedni slo-
venski občini v kočevskem kotu ter
ji preskrbi kako domačo industrijo.

+ **Veliko gadov se nam obeta.** V
gorski dolini Planici pri Ratečah,
kjer je še meter snega, je dobil po-
sestnik Kosem pod nekim štorom 2
gada — samico in sameca. Ena kača
meri 60 cm, druga 54. To je nekaj
izvanrednega, da se dobe gadi že se-
daj v taki višini (nad 900 m nad
morjem) in v takem snegu. Ljudje
pravijo, da to pomeni sušo.

+ **Očiganila jo je.** Lansko poletje
je prišla v Radeče pri Zidanem mo-
stu k Ivanki Oblakovi neka ciganka
z otrokom in je tam nekaj dni preno-
čevala, češ, da jo je mož od sebe spo-
dil. Ko je bila z Ivanko Oblak sama,
ji je pripovedovala, da je deseta se-
stra in da ve, da je v Oblakovem hle-
vu zakopan dragocen zaklad, ki se ga
more pa le takrat dvigniti, če bi ci-
ganka kot deseta sestra peš romala
v Rim, plačala tam za eno papežovo
mašo 30 K in peš romala zopet na-
zaj. Rekla je, da bo stalo vse to 1000
K, da pa zadostuje za enkrat 30 K.
Ivanka Oblak ji je res izročila 30 K
in ciganka je odšla. Na vseh svetni-
kov dan lani je na zopet prišla in za-
htevala od Ivanki Oblak 100 K in
nekaj oblike. Ko je vse to dobila, je
objubila, da pride še enkrat in da
mora pripraviti Ivanki Oblak do ta-
krat najmanjše 200 K, potem pa
bodo začele kopati. Tako se dalo na-
ši, v poneumnjevanju odgojeni ljud-
je goljufati od cigank, ki ne znajo
ne čitati ne pisati. Pač res žalostno!

+ **Kdo so naši nasprotniki v Celju.**
Za podpredsednika »Südmark«
v Celju je bil izvoljen znani gostil-
ničar »pri zamoreu« Jurij Sko-
berne, h kateremu zahajajo celo
izobraženi Slovenci, da ne govorimo
o slovenskih kmetih iz Savinske do-
line. V odboru je tudi dr. Walter
Riedl, sin zobozdravnika, ki ga
podpira in priporoča slovenska du-
hovščina, ker se dela pobožnega in
Slovincem naklonjenega.

+ **Čin maščevalnosti.** Piše se nam:
V noči od 15. na 16. aprila t. l. pogre-
lo je posestnika Mikuli na Gro-
belnem ob juž. želez. vse, kar je zval
svojega. Zavarovan je bil le za 1600
kron. Komaj je rešil svoje in svoj-
cev življenje. Zgorelo mu je 14 pra-
šičev in tudi 1600 K suhega denarja
mu je vpepelil požar. Obča sodba je,
da je zapalil ogenj njegov sosed Zu-
panec, 76letni starček. Le-ta je imel
pred nekaj časom z Mikulo neko pre-
poročno zadevo glede posesti, ter je
pri tem podlegel. — Stari Zupanec
se je še tisto noč ustrelil s samokre-
som, in sicer pri svojem sinu, ki ima
vžigalnik groblske stacije gostilno. V
jutro drugega dne našli so ga mrtve-
ga na stranišču. Tako se je mož od-
tegnil posvetil pravici.

+ **Resen opomin.** Piše se nam iz
celjske okolice: Nemški Celjani
po svojih najetih agitatorjih delajo
neprestano in na vse kriplje za bodo-
če volitve v okoliški občini celjski.
Stvar je opasna. Vsak optimizem v
stran! Ne podcenjujmo naših na-
sprotnikov. Resnost položaja nalaga
resno delo... Ergo!

+ **Nemci med seboj.** Mariborski in
ptujski nemški obrtniki so protesta-
rali, da se letos zopet priredi v Grad-
cu takozvana »Herbstmesse«, ki
pomeni veliko oškodovanje spodnje-
štajerskih trgovcev in obrtnikov. —
Posebno so hudi na trgovsko zborni-
co in na deželni odbor, ki to graško
prireditve še posebej subvencionir-
ja z denarjem vseh štajerskih dav-
koplačevalcev. Vsled tega protesta
je zašumelo med Nemci in nemška
»Gemeinbürgschaft« je že hudo po-
kala. Sedaj so se oglasili celjski nem-
škutarji, ki igrajo povsod vlogo be-
dastega Avgusta ter so v politiki
prave opice. Celjani so izrekli Grad-
čanom in imenovanim korporacija-
ma zaupanje, zato, da bo šel iz Spod-
štajerske denar v Gradec na
»Herbstmesse«.

+ **Dramatično društvo v Maribo-
ru.** Zabavni večer, ki je bil napove-
dan na 4. maja, se vrši že v soboto,
dne 23. aprila t. l. ob 8. zvečer v ve-
liki dvorani, na kar slavno občins-
tvo še enkrat opozarjamo. Ker so
razven burke »Izposojena sopraga«
na vspeh tudi glasbene in pevske
točke, se nam obeta lepa domača za-
bava. Po vspehu je ples, pri kate-
rem svira godba na lok. Vstopnina
1 K. Posebna vabila se ne razpošilja-
jo. Ker so letos naše vrle diletantke
in diletantki res delovali z redko in
neumorno poštvalnostjo, gotovo
zaslužijo, da slavno občinstvo poseti
ta večer, ki se priredi v čast tem na-
šim neutrudljivim narodnim delav-
cem.

+ **Občinske volitve v Ljutomeru.**
Dasi je Ljutomer slovenski trg, ki
ga obdaja izključno slovensko prebi-
valstvo, vendar imajo Slovenci v ob-
činskem svetu samo tretji razred v
svoji posesti. To pač kaže, da ni med
Slovenci one neustrašene, odločne
narodne zavesti, kakor je na primer
med Čehi. Kakor pa zdaj vsa zname-
nja kažejo, namenjavajo Nemci ozir-
nemškutarji pri prihodnjih občin-
skih volitvah zavzeti tudi tretji raz-
red. Renegati delajo na vse kriplje
in v vsem središču, da se jim posreči
njihova namera, Slovenci pa roke
križem drže in — čakajo. Mesto da
bi skušali napredovati, pa čakajo
politične smrti. Res žalostno!

+ **Akademsko - tehnično društvo**
»Triglav« v Gradcu. II. redni občni
zbor akad.-tehn. društva »Triglav« v
Gradcu se vrši dne 23. maleda trav-
na 1910 ob 8. zvečer v prostorih dru-
štva, Schönaugasse 17/I z običajnim
vzporedom. Slovanski gostje dobro-
došli.

+ **Iz Branice pri Stanjelu** se nam
piše: Veselo slavnost smo praznova-
li v tako prijazni dolini pri velepo-
sestniku Florjanu Čehovinu. Zaroči-
la se je namreč v nedeljo dražestna
hčerka Ivanka Čehovin, z našim na-
prednim učiteljem, gosp. Velemirom
Pečekom. Bil je lep večer, kakršen
priljubljeni prijateljev in častil-
cev te zavedne družine od daleč in
blizu skupaj. Godba je svirala, parč-
ki so se vrteli; četvorko je plesalo
nič manj nego 20 parov. Vodil jo je
naš vrli akademik Kodre. Ves vrt in
spomenik je bil umetno razsvetljen.
Bilo srečno!

+ **Nemci v Trstu** se jačijo, a Itali-
jani so hipnotizirani. Na zadnjem
občnem zboru društva »Deutsches
Haus« v Trstu so povedali, da imajo
za tako nemško trdnjavo že nabran-
ih nad 100.000 K. Posebno so pro-
slavljali spomin pokojnega dunaj-
skega župana dr. Luegerja, ki je na-
klonil 6000 K. Zadnje leto je bilo
dohodkov nad 33.000 K. Sedaj so
poslali na Prusko 120.000 prošenj.
Društvo napravi meseca junija ve-
liko veselico v Bosketu. Na občnem
zboru se je sklenilo, da morajo trža-
ški Nemci za italijansko vseučilišče
zahtevati — kompenzacija. Pa men-
da ne nemško univerzo za par nem-
ških komijev in agentov!

+ **Parnik »Adelsberg«** spuščen v
morje. Včeraj, v torek, je bil spu-
ščen v tržaškem Lloydovem arse-
nalu v morje parnik »Adelsberg«.
Kot botra najnovejšemu Lloydove-
mu parniku, je bila hčerka nekega
višjega inženirja Lloydovega arse-
nala in slavnostnemu činu je prisot-
stvovalo izvenzemski tankaj uslužbe-
nih delavcev, le par drugih oseb. —
Vsaj oficijalna »Triester Zeitung«
nič ne poroča, da bi se bili slavnosti
udeležili zastopniki gostujočih občin-
ne, katere nemško ime nosi novi par-
nik. — Da se postojanski občinski
svet ni udeležil spušcanja »Adels-
berga« v morje, je logična posledica
žaljenja, katerega so si dovolili kom-
petentni krogi, nadevši parniku ime
»Adelsberg«, mesto »Postojana«, ako
tudi v Postojni ni Nemca, ako kateri-
tja ne privranda. — Novi parnik bo

+ **Resen opomin.** Piše se nam iz
celjske okolice: Nemški Celjani
po svojih najetih agitatorjih delajo
neprestano in na vse kriplje za bodo-
če volitve v okoliški občini celjski.
Stvar je opasna. Vsak optimizem v
stran! Ne podcenjujmo naših na-
sprotnikov. Resnost položaja nalaga
resno delo... Ergo!

+ **Nemci med seboj.** Mariborski in
ptujski nemški obrtniki so protesta-
rali, da se letos zopet priredi v Grad-
cu takozvana »Herbstmesse«, ki
pomeni veliko oškodovanje spodnje-
štajerskih trgovcev in obrtnikov. —
Posebno so hudi na trgovsko zborni-
co in na deželni odbor, ki to graško
prireditve še posebej subvencionir-
ja z denarjem vseh štajerskih dav-
koplačevalcev. Vsled tega protesta
je zašumelo med Nemci in nemška
»Gemeinbürgschaft« je že hudo po-
kala. Sedaj so se oglasili celjski nem-
škutarji, ki igrajo povsod vlogo be-
dastega Avgusta ter so v politiki
prave opice. Celjani so izrekli Grad-
čanom in imenovanim korporacija-
ma zaupanje, zato, da bo šel iz Spod-
štajerske denar v Gradec na
»Herbstmesse«.

+ **Dramatično društvo v Maribo-
ru.** Zabavni večer, ki je bil napove-
dan na 4. maja, se vrši že v soboto,
dne 23. aprila t. l. ob 8. zvečer v ve-
liki dvorani, na kar slavno občins-
tvo še enkrat opozarjamo. Ker so
razven burke »Izposojena sopraga«
na vspeh tudi glasbene in pevske
točke, se nam obeta lepa domača za-
bava. Po vspehu je ples, pri kate-
rem svira godba na lok. Vstopnina
1 K. Posebna vabila se ne razpošilja-
jo. Ker so letos naše vrle diletantke
in diletantki res delovali z redko in
neumorno poštvalnostjo, gotovo
zaslužijo, da slavno občinstvo poseti
ta večer, ki se priredi v čast tem na-
šim neutrudljivim narodnim delav-
cem.

+ **Občinske volitve v Ljutomeru.**
Dasi je Ljutomer slovenski trg, ki
ga obdaja izključno slovensko prebi-
valstvo, vendar imajo Slovenci v ob-
činskem svetu samo tretji razred v
svoji posesti. To pač kaže, da ni med
Slovenci one neustrašene, odločne
narodne zavesti, kakor je na primer
med Čehi. Kakor pa zdaj vsa zname-
nja kažejo, namenjavajo Nemci ozir-
nemškutarji pri prihodnjih občin-
skih volitvah zavzeti tudi tretji raz-
red. Renegati delajo na vse kriplje
in v vsem središču, da se jim posreči
njihova namera, Slovenci pa roke
križem drže in — čakajo. Mesto da
bi skušali napredovati, pa čakajo
politične smrti. Res žalostno!

+ **Akademsko - tehnično društvo**
»Triglav« v Gradcu. II. redni občni
zbor akad.-tehn. društva »Triglav« v
Gradcu se vrši dne 23. maleda trav-
na 1910 ob 8. zvečer v prostorih dru-
štva, Schönaugasse 17/I z običajnim
vzporedom. Slovanski gostje dobro-
došli.

+ **Iz Branice pri**

vseil ob dalmatinski in albanski obali.

Ljubljana drama v Pulju. Dva poskušena samomora. 22letna deklica Margareta Peruzić, hčerka krčmarja »Alla tre sorelle« v Pulju si je poglala kroglo iz revolverja v levo stran prsi in se zelo teško ranila. — Pripeljali so jo v tamošnje deželno bolnišnico. — Zakaj je mlada in zelo lepa deklica hotela končati življenje, se prav ne ve, pač pa je bila v korespondenci z nekim podčastnikom vojne mornarice. — V ponedeljek sta šla oče in mati Peruzićeve obiskat svojo smrtno ranjeno hčerko v bolnišnico, katera se je hotel že v njih krčmi pridružiti nek mlad vojak vojne mornarice, Mordesa Anton, čemur pa Peruzić ni dovolil. — Ko sta se zakonska Peruzić že nahajala v bolnišnici pri svoji hčeri, je nakrat vstopil tudi Mordesa, ki je šel tja proti krčmarjevi prepovedi, ker je bil namreč v mlado Marjeto zelo zaljubljen. — Ko stari Peruzić zapazi vojaka, potegne revolver in izstrelil proti istemu, ali strel ga ni zadel. Peruziću pade pri tem revolver iz roke, katerega takoj pograbi mornar, a Peruzić je med tem stekel iz sobe. Vojak je, pogledavši na Marjeto, ves obupan dvakrat sprožil revolver in se zadel z eno kroglo v glavo. Pritekli so zdravniki in so v krvi ležečega vojaka prenesli na ambulanco in od tu v bolnišnico vojne mornarice, kjer je bil takoj operiran. Peruzića so še isti dan zaprli. Revolver je zaplenila policija. — Kakor se iz tega žalostnega dogodka sumi, sta se Peruzićeva hči in vojak ljubila, čemur se je pa oče deklice upiral in vsled česar je prišlo do tako žalostne drame, da ležita dve mladi bitji na smrtni postelji, a tretje v — zaporu.

Elektrodiagnostika »Ideal« zraven glavne pošte ima od srede 20. do petka 22. aprila sledeči spored: Dreniranje konj. (Po naravi.) Dober gospodar. (Drama iz socialnega življenja.) Panorama in običaji na Moluskih otokih. (Po naravi.) Ni se igrati z ljubeznijo! (Drama, projekcija v barvah.) Nadzornik plinov svetilk. (Komična projekcija.) Dodatek k predstavi ob 8. zvečer, trajajoči približno 2 uri: Lov na slaničke. (Po naravi.) Prilomček Germane Morin. (Drama.) Jako popolen črninik. (Komično.) Vsa torka in petek od 6. do 10. sodeluje »Slov. Filharmonija«.

V cirkusu Central se vrši danes predstava z izbranim novim sporedom, med katerim obeta biti posebno zanimiv takozvani umetni skok žokeja ravnatelj, ki skoči z zavezanimi očmi in z vrečo čez glavo brez opore na konja v galopu dirajočega.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 92 Slovencev, 30 Macedoncev in 25 Hrvatov. V Heb je šlo 45, v Buchs 36, v Inomost pa 25 Hrvatov. — Na Dunaj je šlo 70, v Beljak 40, v Budimpešto 60, v Kočevje pa 45 Lahov.

Izgubljeno in najdeno. Orožniški postajevodja g. Ivan Kovač je izgubil srebrno žepno uro z verižico. — Dijak Maurin Mayer je izgubil denarnico v kateri je imel 23 K denarja. — Učiteljska kandidatinja Marija Sušnikova je našla zlat prstan. — Šivilja Stefanija Ogrincova je našla ščipalnik. — Nadpaznik g. Avgust Sulič je našel srednjo vsoto denarja.

Zopet požar! - Vas Zgoša v skrajni nevarnosti!

Danes 19. t. m. ob 2. ponoči je nenadoma izbruhnil ogenj v skednju posestnika I. Gašparina vulgo Jajceta v Zgošah, občina Begunje pri Radovljici. V trenutku je bilo v ognju: hlev in enonadstropna hiša tega posestnika kakor tudi hiša sosedna Gorjčnika vulgo Cestnika. Ker je bil ravno v tem času veljanski vihar, bila je skrajna nevarnost, da se užge vsa vas Zgoša, kajti sosedne hiše so po večini krite s slamo. Da Zgošani ne žalujejo danes na razvalinah svojih domov, zahvaliti se imajo edino le vrli požarni brambovec Begunjskim in vodovodu. — Ogenj je zahteval le te žrtve, živino so rešili. Na pogorišče so v kratkem prihiteli še požarne brambe iz Mošenj, Bleda in Radovljice, katerih naloga je bila le, popolnoma udušiti ogenj. Pogorela sta bila zavarovana pri »Vzajemni zavarovalnici«. — Kako je ogenj nastal je zagonetka. Govori se, da je baje zažgala neka usiljiva domača beračica, ki ji je gospodar odrek »jeperge«. Menda bo to le domnevanje. Najbrže bo vzrok temu požaru ona površnost in malomarnost, ki jo tako lahko opazujemo pri rtavbah po deželi, ko se nič ne vpraša, kje in kako stoji ognjišče, kje svinjski kotel. — Končno povemo še begunjskemu županu to-le: V bodoče ne stresajte pri takih prilikah, kakor je bila danes, svojih neslanosti,

temveč delajte kakor smo delali mi — bližnjemu v pomoč.

Pri tej priliki omenjamo še tale zanimiv slučaj: Ko je ples teh-le vrstic vprašal pri pogorišču neko na vsem telesu se tresoč ženo, česa se je tako prestrašila prične: »Nenavaden hrup in ropot me prebudi iz trdnega spanja, pogledam okoli okno, zagledam same iskro in zavpijem: Ješč, sveda gre, konec sveta je in planem na prsto. — Tu mi povedo sosedje, da gori pri sosedu in da se je ravnokar sesedla streha.

Slovenski Jug.

— Jugoslovanski dijaški kongres v Beogradu. Beogradske akademiki so poslali bolgarskim, hrvaškim in slovenskim vseučiliščnikom vabilo na III. jugoslovanski dijaški shod, ki se ima vršiti začetkom meseca julija v Beogradu. Na kongresu se bodo razpravljala razna aktualna jugoslovanska vprašanja, ki se tičejo predvsem dijaštva. Istočasno se vrši v Beogradu kongres vseh srbskih kulturnih društev. Beogradske akademiki se nadejajo, da se tega kongresa vdeležijo številni zastopniki dijaštva iz vseh jugoslovanskih zemelj. Kakor nam poročajo iz Beograda, se tega kongresa prvič vdeležijo tudi jugoslovanski dijak iz Turčije. Naznanilo je namreč svoj prihod več srbskih in bolgarskih dijakov, ki studirajo na turški pravniški fakulteti v Solunu.

— Volilna reforma na Hrvaškem. »Pokret« priobčuje nekatere podrobnosti volilne reforme, ki se ima v kratkem predložiti hrvaškemu saboru. Po novi volilni reformi imajo volilno pravico po mestih vsi, ki so izpolnili 24. leto in ki plačujejo najmanj 10 kron, v Bakru, Senju, Karlobagu, Gospiću, Otočcu in Ogulinu pa najmanj 6 kron direktnega davka. V drugih okrajih imajo volilno pravico tisti, ki plačujejo najmanj 15 kron, v Liki pa najmanj 6 kron direktnega davka. Pasivno volilno pravico imajo tisti, ki živijo že najmanj 5 let domovinsko pravico na Hrvaškem, ki znajo pisati in so večji hrvaškega jezika. Od volilnosti so izključeni vsi deželni in občinski uradniki, učitelji in profesorji izvenjski vseučiliških profesorjev. Za kandidata se proglasi tisti, ki ga kandidirajo najmanj 15 volitev. Ako je v kakem volilnem okraju prijavljen samo en kandidat, ga volilna komisija proglasi za izvoljenega brez volitve to je brez glasovanja.

Po slovanskem svetu.

— »Český svaz střelecký« (Praha II. Ferdinandova tř. 26) »u Choděru« priredi meseca junija t. l. III. mednarodno strelsko tekmovanje na vojaškem strelišču v Kobylisih. — Program je sledeči: 1. Mojeststvo dežel češke krone I. 1910. Tekma s puško poljubljene sestava, 20 strelcev na oddaljenost 200 korakov. (Vložka 4 K). — 2. Mojeststvo Češkega I. 1910. Tekma s puško poljubljene sestava, 10 strelcev na oddaljenost 100 korakov. (Vložka 2 K). — 3. Tekma juniorjev. Dostopna tem strelcem, ki doslej na javnih strelskih tekmovanjih še nikjer niso dobili I. cene. Skupina 3 strelcev. Oddaljenost 100 korakov. (Vložka 1 K 50 vin.). — 4. Tekma družb po 5 članov. Vsak strellec ustrelji 10krat za seboj na oddaljenost 400 korakov iz vojaške puške. Zmagovalna družba dobi nagrado, II. in III. pa diploma. Vložka za družbo 5 K. — 5. Prosta tekma s puško poljubljene sestava na oddaljenost 100 korakov. Skupina 5 strelcev 50 vin. — 6. Tekma s pištolami. Oddaljenost 50 korakov. Skupina 50 strelcev 50 vin. — Priglasitve sprejema do 31. maja 1910 predsednik »Svaza« L. Zelinka (trgovina s klobuki, Praga I., Dlouhá tř. 928). — Seznam cen in bližnji podatki se dobe pri imenovanem od 1. junija 1910 dalje. — K temu tekmovanju so vabljeni vsa slovanska strelska društva.

Rnjževnost.

— Janka Kersnika zbrani spisi. V založbi L. Schwennerja je pravkar izšel VI. zvezka prvi sešitek, ki prinaša veleslanimivo razpravo: »Janko Kersnik — njega delo in doba«, spisal dr. Ivan Prijatelj. — Cena broš. 2 K 50 vin., po pošti 2 K 70 vin. — »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v št. 4. naslednje vsebine: 1. Izlet v Zagreb. 2. Dr. K. Hinterlechner: Praktična geologija. 3. Oton Schmidt: Razumevanje bilaz. 4. Rudolf Šega: Iz bančne prakse. 5. V. Žun: Kaj mora obrtnik vedeti o obrtnih in davčnih predpisih. 6. Raznoterosti: Inozemska konkurenca in novi železniški ceni! — Izlet v Zagreb. — Obrtni muzej. — Trgovsko - obrtna banka. — Železnica javne za prevoz žrkih živali. 7. Društveni vest. 8. Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani. 9. Oglasi.

— »Slovenski čas« v št. 4. naslednje vsebine: D. Maj prvi divji potel. — Ur.: Vidra. — Podgorški: Za kunami. — Iz lovškega nahrbtnika. — Rado Murnik: Ključni. — R. D.-c.: Potreba društva za gojenje rib na Dolenjskem. — Iz ribiške mreže. — Listnica uredništva.

Beseda o slovenskem obrednem jeziku pri katoliških Jugoslovanih. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slovenskemu ljudstvu.) — Pod tem naslovom je izšla v Trstu brošurica, ki se peča s staroslovenskim bogoslužjem med Jugoslovani. Pisatelj se obširno peča z zgodovino staroslovenskega obrednega jezika od dob Cirila in Metoda pa do današnje dobe. — Slednjič pa polemizira z raznimi izvajanj v pastirskem listu škofa Nagla. — Tistim, ki se hočejo seznaniti z vprašanjem staroslovenskega bogoslužja med Jugoslovani, brošurico toplo priporočamo.

Vse tu naznanjene knjige so dobivajo v »Narodni knjigarni« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 7.

Razne stvari.

* Stara mati z 28 leti. Da postane kaka žena stara mati, ko je stara 28 let, je pač zelo redek slučaj. Ampak v Ameriki, tam se dogodi marsikaj nenavadnega. V Richmond, Ind. živi ga. Parker, ki se je omožila s 13 leti. Njena hči, ki je zdaj stara 15 let, je dobila te dni krepkega sinčka. Stara mati ali babica je stara 46 let in prababica, ki tudi še živi, je stara 90 let.

* Pravica žensk v Rusiji. Ruski dumi je predložil naučni minister zakonski načrt, s katerim se ženskam, ki so dovršile vseučiliške studije na kaki inozemski univerzi, daje pravico, da polagajo na ruskih vseučiliških naknadne izpite, ki jim dajo enako pravico kakor moškim in se jih pripuščajo tudi kot profesorice. Kakor se vidi, je Rusija v nekaterih ozirih vendarle bolj napredovala, kot naša moderna Avstrija. Pri nas se ženskam o pravicah, ki jih dobe sedaj v Rusiji, niti ne sanja.

* Evropskih univerz je 125 z 230.000 dijaki. Največ jih ima berlinska, namreč 14.000, za njo pride pariška — nad 12.000. Moskovska jih ima 10.000, dunajska pa 8000. Praška češka ima 4300 slušateljev in stoji na 25 mestu. — Največ univerz ima Nemčija — 21 z 49.000 slušatelji, potem Francija — 16 z 32.000 slušatelji, nato Anglija — 15 s 24.000 slušatelji; Avstrija ima tudi 24.000 slušateljev, pa le 9 univerz. Rusija ima na 11 univerzah 28.000 sl., Španija pa na 9 univerzah 12.000.

* 580 potomcev. V državi Kentucky (Združene države severoameriške) v mestu Sand Gap, živi starica 85 let, po imenu Jane Morris. Okoli nje se vrte 580 potomcev od 5 generacij. Starica se je poročila v 18. letu starosti in je rodila svojemu možu 15 otrok, od katerih je še živih enajst. Od njenih otrok se je porodilo 128 vnukov, od katerih jih živi še 79, 391 pravnukov, od katerih živi še 317, 148 prapravnukov, od katerih živi še 44. Starica želi še dvoje: da bo stara 100 let in da doživi šest pokoljenj.

* Stari zaljubljenec. Ze 75 let stari kmet Anton Guzmics živi nad 22 let srečno s svojo 60letno ženo Lino Nemeth iz Zilvagy. Pred kratkim sta se zakonska seznanila z 80-letnim Ladislavom Horvathom. Ta je z Lino Nemeth takoj začel intimno razmerje. To je pa opazil Guzmics, in razjezilo ga je tako, da je vzel revolver in streljal na svojo tekmecko. Vmes je posegla žena, in konec boja je ta, da so vsi trije zaljubljenec težko ranjeni.

* Obisk na avstrijskih tehnikah. Koncem I. 1909 je bilo na vseh sedmih avstrijskih tehnikah 10.491 slušatelj, 703 več kot I. 1908. Največ slušatelj je imela dunajska tehnika, namreč 3098 (2902 redn. in 196 izredn.). Takoj za njo pride praška češka z 2990 sluš. (2742 r. in 248 izr.). Na tretjem mestu je Lvovska s 1529 posl. in 86 gosti. Češka v Brnu (nepopolna) je imela 450 posl., nemška pa 731. Na nemški praški je bilo 968, na graški pa 725 slušatelj. Na praški češki tehniki se je število slušatelj nasproti I. 1908 pomnožilo za 17,7 %, na nemški pa je padlo za 15 %; na dunajski tehniki se je število slušatelj pomnožilo le za 1,6 odstotkov.

* V zrakoplov treščilo. V soboto zvečer ob 6. se je dvignil iz Bitterfelda na Nemškem zrakoplov »Deitzsch«. V zrakoplovu so bile štiri osebe: zrakoplovec Luft, dva trgovca in neki živinozdravnik. S seboj so vzeli precej živil, ker so namerali napraviti daljši izlet. Vreme je bilo zelo ugodno. Ponoči pa so se začeli zbirati temni oblaki, pričelo je bliskati vse navkrešč. Kmalu je tudi začelo grmeti in treseti. Zrakoplovec so se nahajali kakih 400 m nad Reichensachsenom. V tem trenutku se je potegnila proti zrakoplova rdeča nit, strela je padla

obdaj, eksploziral je plin, in zrakoplov je s grozovitim trumom priletel na zemljo, kjer se je razbil na drobne kose. S koliko silo je priletel zrakoplov s svojimi potniki na zemljo, kaže to, da se je bil eden zrakoplovec popolnoma zaril z glavo v zemljo. Vsa štiri trupla so bila grozovito poškodovana; kosti in rebra so jim bila skoro docela polomljena. Dva zrakoplovca sta bila od strele nekoliko ožgana, vendar so izvedenci mnenja, da je nastopila smrt šele potem, ko sta priletela na zemljo. — Nesreča se je prigodila krog ene ponoči.

* Od severnega do južnega tečaja ni tako velika razdalja kakor razlika med izgledanjem mehkih podov, ako ga prevlečete z Eisenstädterjevo lakovo barvo za pode »Eglasine«, ki se posuši že v 3 urah in daje svetel blesk, ali pa s kakim drugim manj vrednim lakom. »Eglasine«, lakova barva za pode se dobiva: tvornica lakov bratje Eisenstädter na Dunaju, IV./1. Pazite natančno na varstveno znamko »železni vitez«, ki je vpodobljena na vsaki pušici.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 20. aprila. Poslanska zbornica nadaljuje debato o uradniški službeni pragmatiki. Zbornica bo to razpravo še v današnji seji končala.

»Slovenska Enota«.

Dunaj, 20. aprila. Parlamentarna komisija »Slovenske Enot« je imela danes dopolnilno sejo, na kateri je sklenila prepustiti kakor pred veliko nočjo tako tudi sedaj iniciativo glede vladne predloge v državnem posojilu socialnim demokratom.

Finančni odsek.

Dunaj, 20. aprila. Finančni odsek je danes razpravljal o vladnih finančnih predlogih. Govorili so trije govorniki. Nato sta imela ministrski predsednik baron Bienenrth in minister vitez Bilinski konferenco z načelniki posamnih klubov. Sklenilo se je, da bodo načelniki imeli jutri sejo, na kateri bodo razpravljali o dnevnem redu prihodnjih plenarnih sej. Kakor čujemo, bo finančni odsek zaboroval vsak dan do prihodnjega četrtka.

Delo poslanske zbornice pred binokli.

Dunaj, 20. aprila. Kakor smo poučeni, dela vlada na to, da poslanska zbornica še pred binokli reši predloge o osebno dohodninskem davku, o davku na pivo in špirit in o davku na tanieme in dedščine.

Osebnih dohodninskih davek.

Dunaj, 20. aprila. Vlada name-rava osebno dohodninski davek znatno zvišati v vseh razredih. Za dohodnino preko 20.000 K pa hoče uvesti progresivni davek. Gosposka zbornica je proti vsakemu progresivnemu davku.

Monopol na vžgalice.

Dunaj, 20. aprila. Načelniki klubov so imeli danes konferenco pri ministrskem predsedniku baronu Bienenrthu. Razpravljali so o uvedbi monopola na vžgalice. Bienenrth je med drugim omenil, da se namerava obenem z monopolom na vžgalice uvesti tudi davek na vžgalne aparate. Davek za vsak tak vžgalni aparat bo znašal na leto 2 kroni.

Cesar ne poseti Bosne.

Dunaj, 20. aprila. Merodajni krogi dementujejo vest o potovanju cesarja Frana Josipa v Bosno. Cesar se bo peljal na odhiz z Dunaja naravnost v Išč.

Kraljevič Aleksander na potu.

Dunaj, 20. aprila. Srbski prestolonaslednik je došel semkaj inkognito ter je nadaljeval nemudoma svojo pot v Pariz.

Bieneth pri Liechtensteinu.

Dunaj, 20. aprila. Ministrski predsednik baron Bienenrth je danes posetil v sanatoriju bolnega princa Alojzija Liechtensteina.

Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru.

Dunaj, 20. aprila. Predsedstvo slovenskega kluba v štajerskem dež. zboru izjavlja, da so neresnične vse vesti o prenehanju slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru in da se ni noben član slovenskega kluba o opustitvi obstrukcije pogajal z vlado in z nemškimi strankami.

Dokaz srbsko-turškega prijateljstva. Beograd, 20. aprila. Tukajšnje turško poslanstvo je obvestilo srbsko vlado, da je Turčija odpravila obveznost potnih listov za osebe, ki potujejo iz Srbije na Turško. Z ozirom na to odredbo visoke porte je tudi srbska vlada odpravila potne liste za osebe, ki prihajajo iz Turčije v Srbijo.

Potovanje turškega prestolonaslednika.

Carigrad, 20. aprila. Prestolonaslednik princ Jusuf Izidin bo letos spomladi obiskal samo dvore v Sofiji, Beogradu in Petrogradu, ostale evropske dvore pa šele prihodnjo jesen. Vlada je predložila parlamentu v odobrenje kredit v znesku 1 milijon 200.000 kron za stroške prestolonaslednikovega potovanja v ino zemstvo.

Spremembe v ruski diplomaciji.

Petrograd, 20. aprila. Minister Izvoljskij pride za veleposlanika v Rim, knez Dolgoruki bo imenovan za veleposlanika na Dunaju, poslanik Njelicov pa gre v pokoj. Za naslednika Izvoljskega bo imenovan Stefanov.

Princ Arzen Karagjorgjevič.

Pariz, 20. aprila. Bolezen princa Arzena Karagjorgjeviča se je shujšala. Podvrči se je moral teški operaciji.

V nedeljo, 24. aprila

jurjevanje

na Ljubljanskem gradu

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Gospodarstvo.

— Konkurzi v Port-Saidu. V pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je interesentom na vpogled seznan trgovcev v Port-Saidu, ki so od maja 1909 dalje postali falitni ali pa dosegli sodnijske poravnave.

— Kava se je v najnovejšem času tako udomačila, da je menda ni hiše, kjer bi kava ne bila zjutraj in popoldne na mizi. Sama kava pa — ne glede na to, da nima nobene prave barve in okusa — vpliva zelo razburljivo na živce, in nekaterim ljudem sama kava naravnost škodi. Zato je že od nekdaj navada, da se kavi pridene t. zv. cikorija, ki daje kavi dobro barvo in prijeten okus in paralizira njene škodljive učinke. Teh dobrih lastnosti pa seveda nima vsaka kavna primes, temveč le taka, ki je pravilno pripravljena iz odbranih surovin. Nam ni treba prav dolgo iskati in izbirati, da dobimo dobro kavno primes, saj imamo Kolinsko tovarno za kavne primesi, ki izdeluje cikorijo, katera vse druge nadkrijuje v vsakem oziru. Ker je Kolinska tovarna poleg tega tudi naša domača podjetje in preživlja celo množino naših domačih delavcev, je pač ne sme biti sovenske rodbine, ki bi rabila kako drugo kot Kolinsko kavno primes.

Listnica uredništva.

G. Alfonzu Mencingerju v Ljubljani. Potujemo vam, da nismo pisali notice iz Bohinj, ki smo je priobčili v sobotni številki »Slovenskega Naroda«.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. V. Sušin poslovođa plača K 20, kot »kazena« v restavraciji pri Novem svetu. G. Peter Majerle Predrag K 10, darovalci Cirilmetodarij: Peter, Marko, in Kata Mayrle ter Franc Juvanc povodom slučajnega sestanka v gostilni v Predragu kot odmev Slovenčev Cirilmetodarij. Cirilmetodarij v Starem trgu K 27, nabrala v veseli družbi v kleti gosp. Karla Kovača v Starem trgu. Skupaj K 57. Hvala! Nazdar!

Za Trubarjev spomenik: Pepina Mahorčič Divača hotel Central K 4, darovalci štirje gospodje. Hvala! Živeli darovalci in posnemovalci!

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20. aprila 1910.

Termin.

Pšenica za april 1910.	za 50 kg	12.46
Pšenica za oktober 1910.	za 50 kg	10.73
Rž za april 1910.	za 50 kg	8.83
Koruzza za maj 1910.	za 50 kg	6.88
Oves za april 1910.	za 50 kg	6.91

Meteorološko poročilo.

Vizina nad morjem 200.2. Srednji značilni tlak 736.9 mm.

februar.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	vetri	Nebo
19.	2. pop.	736.0	20.8	sl. sever	jasno
	9. v.	736.2	14.4	sl. zah.	oblačno
20.	7. zj.	733.8	9.1		

Srednja včerajšnja temperatura 14.7° norm. 10.4°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Sprejmejo se

šivilje

pri A. Singer, Gosposka ulica 4